

Abril 2010

Dissabtes culturals

22 de maig de 2010

Programa

10.00 h **Punt de trobada:** davant la porta del Seminari Conciliar, carrer de la Diputació 231.

10.30 h **Visita a la Biblioteca Pública Episcopal:** ens l'ensenyarà el director, el Dr. Josep M. Martí i Bonet, arxiver diocesà.

Pausa-cafè.

12.00 h **Visita al Museu Geològic del Seminari de Barcelona.**

13.00 h Comiat.

- **La Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona**

La Biblioteca Pública Episcopal del Seminari de Barcelona (1772), és la biblioteca més antiga de la ciutat. Pertany a l'Arxidiòcesi de Barcelona, forma part del sistema de biblioteques de la Universitat Ramon Llull i col·labora amb el Catàleg del Patrimoni Bibliogràfic de Catalunya. Conté:

Catàlegs

Llibres posteriors a 1900

Llibres anteriors a 1900

Revistes

Sumaris de revistes

RACO. Revistes catalanes Amb Accés Obert

Tesis doctorals

RefWorks

Fons

Còdexs i Manuscrits (*)

Incunables (**)

Llibres editats al segle XVI

Llibres editats abans del segle XX

Fons modern

Gravats

(*) Còdexs i Manuscrits

Hi ha un total de 900 exemplars. 514 catalogats.

Entre aquest destaquen:

Ms. 400: Francesc Eiximenis: Llibre dels Àngels de 1486

Ms. 150: Bernat Desclot: Cròniques dels comtes de Barcelona del segle XIV

Ms. 74: Ramon Muntaner: Rúbriques dels Reis d'Aragó de 1328

Ms. 112: Pere Gil e Estadadell: Llibre de Historia de Catalunya, 1600.

(**) Incunable

Del fr. incunable, i aquest, del ll. *incunabula typographiae* 'bolquers de la tipografia', títol del catàleg dels llibres impresos abans del 1500 de l'editor Beughem d'Amsterdam (1688).

- **Museu Geològic del Seminari de Barcelona**

El Museu Geològic del Seminari de Barcelona té com a objecte d'estudi la paleontologia, principalment d'invertebrats. Aquest museu forma part de l'Església de Barcelona i es va fundar l'any 1874, tot i que té com a precedent el Gabinet d'Història Natural que es creà l'any 1817 i posteriorment s'agregà a la Biblioteca Episcopal.

El primer director del Museu fou el Dr. Jaume Almera (1845-1919), que s'introduí a la Geologia amb J.J. Landerer, geòleg i astrònom de Tortosa, el qual va apadrinar la seva entrada a la Societat Geològica de França el 1877. L'any

1885 es va dedicar a la confecció del mapa geològic de la província de Barcelona, mapa que encara s'utilitza actualment i que ha estat molt elogiat per científics tant nacionals com estrangers.

Des del 1939, quan es referen les col·leccions, el Museu Geològic del Seminari de Barcelona ha arribat a les 68.000 entrades de fòssils. La documentació per a portar a terme la tasca de classificació i estudi forma una Biblioteca especialitzada que arriba als 13.000 títols. També posseeix un laboratori capaç per a preparar els fòssils que van arribant al Museu. Compta, a més, amb un arxiu històric (Fons Almera, Vidal, Font i Faura, Bataller, Via, Candel, Solé Sabarís, etc.).

Nombrosos investigadors de tot el món visiten el Museu per estudiar el material de la seva especialitat. Des del 1988 es publica la revista anual 'Batalleria' que reflecteix part de la investigació realitzada i difon la vida al Museu. També col·laboren en la difusió del museu els Amics del Museu, l'associació fundada l'any 1994.

Visita a Cuba

Eulàlia Quer/Joan Millan

Una altra vegada hem tingut l'oportunitat d'acompanyar el P. Genís Samper en la seva visita anyal als seus antics alumnes de l'Havana i Camagüey. A l'arribar a l'hotel ja ens vam trobar que amb alegria ens esperaven uns quants. Com altres vegades hem estat acollits a casa d'alguns i hem pogut conversar una mica de tot.

Diuenge missa a la parròquia del Sagrat Cor de Los Pinos a les afores de la capital. Només arribar ja ens va sorprendre la gran quantitat de nens, adolescents i joves que estaven fent la reunió de catequesi. Els més menuts dibuixaven i els grans discutien passatges de l'evangeli. L'altre sorpresa-alegria és que l'església estava plena, majoritàriament de gent jove que amb els seus cants alegraven la missa. El seu jove rector és l'Ariel Suárez que alguns ja coneixeu. Un detall molt simpàtic és que al final de la celebració convidà totes les persones que hi assisteixen per primera vegada a posar-se dretes i en el nostre cas ens presentava als altres pels nostres noms. També feia aixecar tots els que durant la setmana fan els anys, per felicitar-los. Per la tarda trobada a la parròquia del Santo Angel Custodio amb tots els antics alumnes i famílies per compartir una estona

d'informacions i amistat. En aquesta parròquia un jove matrimoni, també fill d'un antic alumne, és el responsable d'un menjador per avis necessitats del barri. Cada dia atenen unes 50 persones i porten a casa el menjar als qui no es poden moure. Fins ara rebien l'ajuda econòmica d'un cubà de Miami, però els acabava d'informar que no podria continuar gaire més.

A Camagüey, on vam ser acollits a casa de la família de la Gladys i en Nelson, vam tenir una senzilla i cordial entrevista amb Mons. Juan, arquebisbe de la diòcesi. Vam poder resar al recent beat P. Olallo de Sant Joan de Déu i la trobada d'antics alumnes va ser després de la missa al Sagrado Corazón, antiga església del col·legi escolapi. També vam sopar dos dies amb un altre jove capellà, també fill d'un altre ex-alumne i vam poder gaudir de la seva generositat i entrega als més desvalguts de la gran quantitat de pobles que havia d'atendre.

No cal dir que tant a l'Havana com a Camagüey són molt "esperades" les ajudes econòmiques que el P. Samper porta cada any entres les quals hi ha la que aporta el grup d'Antics Escoltes i Guies. La situació econòmica no ha millorat. Sí que hem trobat una petita millora en els autobusos urbans. També es veu més transport turístic, però a l'"autopista" (amb animals, bicicletes i cotxes atrotinats traspasant-la així com vies de tren) continua la gentada amb els bitllets de diner a la ma fent "botella" (autostop) o esperant que "los amarillos", encarregats de fer-los pujar als cotxes i camions, els aturin. El centre d'Habana Vieja el van arreglant a poc a poc i hi ha més terrasses de bars i restaurants, però només al voltant de la catedral, Plaza Vieja i Plaza de Armas, Tots els altres carrers i cases estan en estat més deplorable. En el Malecón també han arreglat algunes cases, però al costat mateix n'hi ha que no saps com s'aguanten amb gent que hi viu.

L'aspiració dels joves és marxar i la dels grans fer-se espanyol. Amb la llei de "nietos" n'hi ha molts que s'hi poden acollir i ansiosos busquen els certificats de bateig de l'avi gallec o canari en la majoria dels casos. Ja veiem com els diaris recullen la delicada situació actual. Malgrat tot es pot assegurar que el cubà és un poble treballador i, fins i tot, alegre.

Nosaltres comprovem al marxar que les nostres maletes tornen buides, però els cors estan plens de la joia i l'amistat de la gent que hem conegut o retrobat. El comiat, tant en una ciutat com a l'altra va ser emotiu i ja esperen que hi tornem.

Assemblea anual

Jordi Canet

El 27 de febrer es va celebrar al monestir de Santa Maria de Montsió, de monges dominicanes, d'Esplugues de Llobregat, l'Assemblea d'Antics Escoltes i Guies de la Fundació Josep Sans. Fou oberta pel president, Joan Millan, que va excusar l'absència de tres col·laboradors i, després d'unes acollidores paraules de benvinguda de sor Montserrat en representació de la comunitat del monestir, va donar la paraula al comissari general de MEG, Arnau García, que va destacar el paper dels antics escoltes i guies dins del projecte de recuperació de les persones que han passat pel moviment (XarxaMEG).

A continuació el secretari, Jordi Canet, va resumir l'Informe de gestió de l'any 2009, que va ser aprovat. Joan Millan va presentar el Pla d'actuació per al 2010, basat en la continuïtat respecte als anys anteriors i la progressiva integració amb la XarxaMEG. Diverses intervencions van servir per destacar que segueix essent necessària l'existència del grup.

En representació de la Fundació Josep Sans va parlar en Marc Geronès, que va exposar més detalladament els objectius, destinataris, contingut mínim i serveis addicionals de la XarxaMEG, i va anunciar la seva presentació oficial per a l'11 d'abril vinent, a les 16.30 de la tarda, a l'Auditori de Barcelona, coincidint amb el Concert de l'Escoltisme.

Finalment, Jordi Camps va presentar els comptes de 2009 i la proposta de despeses pel 2010, que foren aprovats per unanimitat.

Qui desitgi l'acta extensa de l'Assemblea pot demanar-la a Secretaria. Properament estarà també disponible al web de la Fundació, apartat d'Antics Escoltes i Guies

---

Dissabte cultural

Jordi Canet

Coincidint amb l'Assemblea General del Grup d'Antics Escoltes i Guies de la Fundació Josep Sans, es va organitzar una visita al Museu Can Tinturé d'Esplugues de Llobregat, el primer museu monogràfic de rajola de mostra de l'Estat espanyol. Aquest museu va ser format a partir de la col·lecció de Salvador Miquel, adquirida per l'Ajuntament d'Esplugues l'any 1999, que consta de més de 3.000 rajoles de diferents èpoques. També exposa peces del segle XIX procedents de la propera fàbrica Pujol i Bausis, coneguda popularment com "La Rajoleta". L'activitat es va desenvolupar a partir de les quatre de la tarda.

Seguidament, caminarem fins al monestir de Santa Maria de Montsió, de monges dominiques, on visitarem el claustre, que originàriament formava part del convent que hi havia a Barcelona a la cantonada dels actuals carrers de Montsió i avinguda del Portal de l'Àngel. El 1888 va ser traslladat a la Rambla de Catalunya i 60 anys més tard va ser desmuntat novament i refet a Esplugues.

Descoberta de primavera

Josep Puig

Encetàvem la primavera (dissabte 20 de març) i ens hem desplaçat a Lleida amb un mitjà diferent, en tren. Però no en un tren turístic o en aquells d'abans de vapor. Ho hem fet en un tren de gran velocitat, en l'Avant, un tren de futur. Els Antics tenim cops amagats.

En una mica més d'una hora hem arribat a Lleida i després, tot passejant, ens hem desplaçat al Museu Comarcal i Diocesà. Ens hem centrat en les seccions del romànic i el gòtic; creiem expressar el sentiment de la majoria si diem que la bellesa i el valor artístic de les obres exposades superaven les nostres expectatives: el frontal de Berbegal, el Crist de Perves, el tron prioral, etc. Les guies han fet una explicació complerta i ens han indicat quines peces estaven en litigi per la reclamació del bisbat de Barbastre.

Una vegada acabada la visita i per parlar d'aquest litigi, ens hem reunit en una sala del mateix museu on el professor universitari Eugeni Casanova ens ha explicat la situació que va conduir a la mutilació del bisbat de Lleida l'any 1995. L'única reconfiguració de límits de bisbats que es va dur a terme per "adaptar-la al nou mapa polític autonòmic". Desapareixia la delimitació d'un bisbat que era més antiga que la pròpia delimitació de Catalunya i Aragó, territorialment quedava reduït a la meitat, i sembla que amb la reclamació de les obres d'art en vulguin esborrar fins la història de més de 800 anys. En canvi, es ressuscitava el bisbat on va néixer el fundador de l'Opus Dei. No és estrany que el títol del llibre on el Sr. Casanova va recollir les seves recerques i entrevistes sobre aquest tema s'anomeni "Complot".

Al final de la conferència ens va adreçar unes paraules Montse Gener que forma part de la junta d'Amics del Museu, que és l'associació que ha dut la reclamació del bisbat de Barbastre als tribunals ordinaris. La jutgessa es va considerar competent, hi ha hagut una vista prèvia i s'espera una sentència per al proper mes de maig. Es una associació on hi participen les principals entitats culturals lleidatanes i es poden consultar les seves actuacions a www.amicsmuseulleida.org. Antics i Amics va decidir fer donació del superàvit de l'excursió (250 €) als Amics del Museu.

En acabar vam anar a dinar a un restaurant pròxim. El menjar va ésser correcte, però van trigar a servir-lo. El menú era potser massa ampli i el nostre grup va batre un record de participants en aquest tipus de sortides, érem 76. Ens congratulem de l'èxit de la descoberta i prenem nota per millorar l'organització del dinar.

de Lleida als anys 80 i que en el seu curt mandat va signar la constitució del consorci entre l'ajuntament i el bisbat per a la salvaguarda de les obres museístiques d'ambdues institucions. En Manel va venir com a convidat d'honor a la trobada.

Després d'una passejada pel cèntric carrer major, vam agafar el tren de tornada i a les set tocadetes arribàvem a l'estació de Sants de Barcelona. L'excursió va ésser intensa però còmoda, i els amics lleidatans ens esperen per a properes vegades, en grup o individualment. Podríem veure la resta del magnífic museu, o descobrir-hi les petjades dels templers a Gardeny, o les empremtes gairebé esborrades dels 400 anys de permanència dels sarraïns. O prosseguir el nostre suport a la Franja de Ponent, iniciada amb l'Aiguabarreig. Continuarà.

Agenda

18 i 19 de juny

Descoberta d'estiu

El Vallespir

- **Santa Maria d'Arles**
- **Gorges de la Fou**
- **Ceret**